

Для визначення стану імунної системи дітей нашої області ми провели дослідження, в ході якого проаналізували статистичні дані кількості обстежених дітей та виявлених у них порушень функціонування імунної системи за період 2005-2009 років.

За 5 років було обстежено 1923 дитини, з них у 687-ми було виявлено різні порушення в діяльності імунної системи. Значну частину складають ЧТХ (частотривалохворіючі) та транзиторні імунодефіцити (від 54% і 21% відповідно у 2005 році до 16% і у 57% у 2009 році). Відмічається значне поступове зменшення % категорії ЧТХ – 54% у 2005 р., 41% – у 2006 р., 32% – у 2007р. і 23% – у 2008 р., 16% – у 2009р. Це свідчить про підвищення рівня діагностики, що дозволяє точніше встановлювати відповідні діагнози.

При порівнянні даних показників слід відмітити ще один цікавий момент. Серед найбільшої кількості обстежених у 2007 р. – 188, виявлені фактичні порушення у 18%, внаслідок чого у 2008 р. більшість дітей направлялись на дообстеження в дитячі лікарні м. Києва, без встановлення остаточного діагнозу, про що свідчить зменшення кількості фактичних порушень імунної системи до 9% у 2008 р.

Фактичні ж порушення функціонування імунної системи виявили за ці роки відповідно у 9%, 11%, 18%, 9% та 8% обстежених.

Отже, за результатами проведеного дослідження імунного стану дітей Полтавської області можна зробити висновок, що підвищення рівня діагностики впливає на кількість виявлених імунодефіцитних станів, що в подальшому надає можливість своєчасно здійснювати відповідну корекцію імунної системи.

Література

1. Дранник Г. Н. Клиническая иммунология и аллергология: пособие для студентов, иммунологов, аллергологов, врачей лечебного профиля всех специальностей. – 3-е изд., доп. – К.: ООО "Полиграф плюс", 2006. – 482 с.
2. Чернишова Л. І., Самарін Д. В. Первинні комбіновані імунодефіцити у дітей (діагностика і тактика ведення) : навчальний посібник. – К., 2004. – 240 с.
3. Ярилин А.А. Основы иммунологии. – М.: Медицина, 1999. – 458 с.

СТАН ТРАВНОЇ СИСТЕМИ ЛЮДЕЙ РІЗНОГО ВІКУ МІКРОРАЙОНУ САДИ-2 МІСТА ПОЛТАВА

Горбатенко Л.М., Бажан А.Г.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Для всіх живих організмів їжа – джерело енергії і речовин, що забезпечують їх життєдіяльність, а живлення (сукупність процесів, що включають поглинання, переробку, всмоктування і подальше засвоєння харчових речовин) – необхідна умова їхнього існування. Будь-який різновид їжі – це неймовірно складна суміш численних хімічних сполук, у ній містяться десятки тисяч білків, ліпідів, вуглеводів, мікроелементів й інших органічних та неорганічних речовин. Тому, щоб правильно харчуватися, необхідно знати основи перетравлювання складових частин їжі, що були вжиті людиною на сніданок, обід чи вечерю. Але, знов-таки, перш ніж правильно скласти свій раціон, потрібно мати уявлення про те, з чого складається травна система, який шлях проходить їжа в травному тракті, де розще-

плюються жири, а де поглинаються вітаміни.

Травна система займає більшу частину порожнини тіла людини, хоча розміщена вона дуже компактно. До органів травлення належать шлунок, тонкий і товстий кишечник. Верхню частину травної системи захищає грудна клітка. Їжа, яку ми споживаємо, – це паливо, необхідне для того, щоб організм виконував усі свої функції. Будь-який процес, від розподілу клітин до моргання очима, вимагає витрат енергії, що надходить з їжею. Але спочатку їжа повинна бути подрібнена, потім розщеплена на складові частини, які організм може засвоїти. Цю задачу і вирішує травна система [1].

Життєдіяльність організму можлива лише за умови постійного надходження в організм поживних речовин. Вони необхідні як джерело енергії і як будівельний матеріал для росту організму, для оновлення клітин і відновлення відмираючих частин тканин. Всі поживні речовини поступають в організм з їжею, але тільки мінеральні солі, вода і вітаміни засвоюються в тому вигляді, в якому вони містяться в їжі. Білки, жири та вуглеводи розщеплюються в травному каналі і всмоктуються у кров та лімфу.

Система органів травлення забезпечує приймання, роздібнення, розрідження, переміщення, розщеплення і всмоктування їжі та видалення перетравлених решток.

Хвороби органів травного тракту відрізняються різноманітністю своїх клінічних і морфологічних ознак. Вони включають самостійні первинні захворювання, які вивчає наука гастроентерологія, а також інші, вторинні, які є проявом ряду захворювань інфекційної і неінфекційної природи, набутого або спадкового походження. В основі цих захворювань можуть лежати різні загальнопатологічні процеси, такі як альтерація, запалення, гіпер- і диспластичні процеси, аутоімунні порушення і, нарешті, пухлини.

На органи травлення постійно впливають чинники зовнішнього середовища, зокрема характер харчування, умови побуту та праці. Найпоширенішими з-поміж захворювань травної системи є гастрит, виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки, злоякісні новоутворення, печінкова недостатність. У патогенезі захворювань травної системи поряд зі структурними (анатомічними) змінами особливе місце посідають функціональні порушення.

Порушення функції системи органів травлення може виникати внаслідок дії різноманітних чинників: огріхи в харчуванні (вживання недоброякісної їжі, незбалансоване харчування, порушення режиму вживання їжі тощо); дія патогенних мікроорганізмів, гельмінтів і найпростіших; алкоголь та нікотин; психічні травми та стреси; ендокринні і звичайно вікові порушення тощо.

Органи травного апарату, як і інші органи і системи організму, знають з віком ряд структурних і функціональних змін. Найбільш помітні з них – це зміни з боку ротової порожнини, що виражаються у втраті зубів, атрофії жувальної мускулатури, згладженні сосочків язика. Явища атрофії спостерігаються також у слинних залозах, стравоході, шлунку, кишечнику, печінці, в підшлунковій залозі. Все це накладає помітний відбиток на частоту виникнення і особливості клінічного перебігу захворювань органів травлення у літніх і старих людей [4].

На сьогодні важливо оцінювати сучасний стан здоров'я людей, фактори, які впливають на його погіршення і методи, які можуть покращити. Для дослідження ми взяли мікрорайон Сади-2 міста Полтава та спробували порівняти стан травної системи людей різного віку. Оцінювали сучасний

стан травної системи людей різного віку за допомогою аналізу реєстрації звернень з відповідними захворюваннями населення за 2006-2008 роки у певних вікових категоріях.

Хвороби органів травлення займають особливе місце серед захворюваності населення мікрорайону Сади-2 як серед осіб чоловічої статі, так і жіночої, і особливо людей похилого віку та мають тенденцію до хронічного протікання, рецидивів.

Функціональні і органічні порушення діяльності кишечника супроводжуються порушенням обміну речовин (обмін білків, жирів, вуглеводів, вітамінів та інше), які зумовлюють патологію системи травлення, знижують працездатність населення, а інколи призводять до тимчасової втрати працездатності, або передчасної інвалідності.

В останні роки збільшилася тенденція щодо захворювань органів травлення. На це впливає дуже багато чинників: стан екології, який тільки погіршується; психічні травми та стреси; незбалансоване і неправильне харчування (розповсюдженість ГМО); нікотин та алкоголь, і це лише маленька частина довгого списку.

Згідно даних МОЗ України хвороби органів травлення протягом значного часу посідали п'яте місце в структурі причин смерті, а починаючи з 2005 року – четверте, випередивши хвороби органів дихання. У 2008 році порівняно з попереднім ієрархія причин смерті не зазнала суттєвих змін. Незначно знизився рівень смертності від новоутворень, хвороб органів дихання, зовнішніх причин смерті та підвищився від хвороб системи кровообігу, хвороб органів травлення [2,3].

На Садах-2 проживає близько 6000 людей старше 18 років, з них старше 55 років – 2300 чоловік.

Щоб оцінити сучасний стан травної системи, захворюваність (вперше зареєстровані) і смертність населення мікрорайону Сади-2 міста Полтава від органів травлення, ми спробували проаналізувати реєстрацію кількості хворих з вперше виявленими захворюваннями органів травлення за 2006-2008 роки у певних вікових категоріях (таблиця 1).

Таблиця 1

Вперше виявленні хвороби органів травлення населення мікрорайону Сади-2 м. Полтава

Нозологія	2006 рік			2007 рік			2008 рік		
	18-30 років	30-55 років	55 і старші	18-30 років	30-55 років	55 і старші	18-30 років	30-55 років	55 і старші
Виразкова хвороба	7	5	4	9	8	6	8	5	3
Гострий гастрит	7	4	2	7	5	3	9	6	3
Хронічний гастрит	9	7	3	10	8	3	11	8	5
Гастро-дуоденіт	16	12	2	19	14	3	18	16	4
Хронічний холецистит	10	18	12	12	19	16	12	23	14
ЖКХ	1	2	2	1	5	5	2	3	5
Гепатит	1	2	1	1	3	2	1	3	1
Цироз	1	2	1	1	2	1	-	2	1

Панкреатит	6	10	7	7	13	5	7	12	9
------------	---	----	---	---	----	---	---	----	---

Отже, серед хворих на вперше виявлені захворювання органів травлення за попередні три роки особливих змін не спостерігається, однак помітний ріст хвороб. Як видно з таблиці 1, найчастіше хворіють люди середньої вікової категорії (30-55 років), однак на виразкову хворобу, гастрити частіше страждає молодша група (18-30 років). Щодо старшої вікової групи (55 і старші), то у ній найчастіше виявляють жовчнокам'яну хворобу.

Щодо рівня смертності населення взагалі, то за досліджуваний період помітний ріст з кожним роком (таблиця 2). А от ситуація смертності від хвороб органів травлення залишається стабільною: за три роки померла однакова кількість населення, збільшилось тільки число померлих старшого віку. Ще видно, що серед окремих нозологічних форм цього класу хвороб більша кількість належить хворобам печінки, за ними – онкологічним захворюванням. Відсоток смертності від захворювань органів травлення від загальної кількості смертей за 2006 рік становить 12,3%, за 2007 рік – 11,3%, за 2008 рік – 10,3%.

Таблиця 2

Смертність населення мікрорайону Сади-2 м. Полтави від захворювань органів травлення

Нозологія	2006 р.		2007 р.		2008 р.	
	18-55 років	55 і старші	18-55 років	55 і старші	18-55	55 і старші
Виразкова хвороба, її ускладнення	1	-	1	-	1	-
Рак органів травлення	2	-	1	-	-	4
Цироз	2	1	2	3	1	-
Смертність від хвороб органів травлення, всього	6	1	4	3	3	4
Смертність всього	18	39	20	42	22	46

Зменшення хвороб органів травлення можливе за умов усунення причин, які сприяють виникненню захворювань.

Література

1. Нормальна фізіологія / За ред. В.І. Філімонова. – К.: Здоров'я, 1994. – 608 с.
2. Хвороби органів травлення // Фармакологічний вісник. – 1999. – № 5. – С. 37 – 68.
3. Чепелевська Л.А. Смертність населення від хвороб органів травлення: регіональні особливості // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2009. – № 2. – С. 11-14.
4. Этинген Л.Е. Органы пищеварения // Человек. – 2003. – №5. – С. 134-146.